

Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie

Aan

SJPS

Deadline: 30 juni 2025

Opgesteld door

nota

10/7.
akkoord.

Datum
12 juni 2025

Kenmerk
4131027-1083763-VGP

Zaaknummer
1083763

Bijlage(n)
4

TER BESLISSING

Voortgangsbrief Vape- en Tabakbeleid

1. Aanleiding

De Tweede Kamer wordt herhaaldelijk geïnformeerd over de inspectieresultaten van de NVWA op het gebied van tabak. In de voorliggende brief worden de volgende onderwerpen besproken: i) nalevings- en handhavingscijfers rookverbod, ii) nalevings- en handhavingscijfers verkoopverboden, iii) monitoringscijfers nieuwe verkooppunten van rookwaren en iv) de resultaten van het project recidive Tabaks- en rookwarenwet van de NVWA.

Verder worden in voorliggende verzamelbrief enkele moties en toezeggingen afgedaan. Bij 3. *Kernpunten* onder de kopjes *afgedane moties* en *Afgedane toezeggingen* wordt toegelicht om welke moties en toezeggingen het precies gaat.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgevoegde Kamerbrief voor het reces aan de Tweede Kamer te verzenden.

3. Kernpunten

Inspectieresultaten NVWA

i) nalevings- en handhavingscijfers rookverbod 2024

In 2024 voerde de NVWA in totaal 1.892 gerichte rookcontroles uit. Het betreft inspecties op basis van onder andere meldingen, signalen en herinspecties. Bij deze 1.892 inspecties werden 609 overtredingen van het rookverbod geconstateerd. De meeste inspecties vonden plaats bij horecabedrijven, maar er werden ook inspecties uitgevoerd bij evenementen zoals festivals, op schoolterreinen en bij andere bedrijfscategorieën.

ii) nalevings- en handhavingscijfers verkoopverbod 2024

In 2024 zijn er 232 (her)inspecties uitgevoerd bij websites. Bij 33 (14%) van deze inspecties werd een overtreding geconstateerd, waarna een maatregel werd opgelegd. De NVWA constateert dat de online verkoop zich lijkt te verplaatsen van reguliere websites naar social media. In 2024 zijn er 1.868 overtredingen geconstateerd op socialmediakanalen en heeft de NVWA de posts laten verwijderen. Ondanks deze acties blijven overtredingen terugkeren, vaak door notoire overtreders. De NVWA heeft in 2024 een grote aanbieder van socialmediakanalen aangesproken op hun aanpak tegen de verkoop van rookwaren. Omdat dit bedrijf herhaaldelijk alleen content verwijderde en niet de accounts, heeft de NVWA een mogelijke overtreding

van de Digital Services Act (DSA) gemeld bij de Autoriteit Consument & Markt (ACM), die dit in onderzoek heeft.

Kenmerk

4131027-1083763-VGP

Van juli tot en met december 2024 zijn er 403 inspecties uitgevoerd in supermarkten en horecagelegenheden. Bij 21% van de eerste inspecties werd een overtreding geconstateerd, waarbij is opgetreden met een officiële waarschuwing. Bij de 40 uitgevoerde herinspecties bleek dat bij 73% van de bedrijven geen sprake meer was van de overtreding. Bij de andere 28% werd opgetreden met een boete. De NVWA constateert dat de naleving het laagst is bij avondwinkels (44%) en kleine supermarkten (23%). Daarentegen tonen grote supermarkten (4%) en de horeca (9%) een relatief hoge naleving.

iii) monitoringscijfers nieuwe verkooppunten van rookwaren

Uit dit onderzoek blijkt dat in deze periode netto 656 nieuwe verkooppunten van rookwaren zijn geopend, waarvan ruim 40% kan worden aangemerkt als speciaalzaak. Hiermee is de beoogde ruime halvering van het aantal verkooppunten, door supermarkten niet meer toe te staan rookwaren te verkopen, gehaald.

Uit een steekproef onder de nieuwe verkooppunten blijkt dat de overgrote meerderheid (83%) van de onderzochte nieuwe verkooppunten op kijkafstand van een supermarkt was gevestigd. Ook blijkt dat bij een derde van de nieuwe verkooppunten die als speciaalzaak geregistreerd stond, de deur open stond, waardoor rookwaren of reclame daarvoor van buitenaf zichtbaar waren. Dit is een overtreding van het reclameverbod, en de NVWA geeft aan hierop te blijven handhaven.

iv) resultaten project recidive Tabaks- en rookwarenwet

De NVWA heeft een herstelactie uitgevoerd van te hoog opgelegde boetebedragen, met als hersteltermijn twee jaar. In totaal zijn er 3728 zaken beoordeeld met een totaalbedrag aan opgelegde boetes van €11.713.475,00. In 135 zaken (3,6%) was de recidive niet correct toegepast. Hiervan waren 12 zaken reeds gecorrigeerd in de fase van bezwaar en/of hoger beroep. In totaal betaalt de NVWA € 154.105,37 (plus wettelijke rente met een bedrag van € 32.170,27) terug naar aanleiding van dit project. Hiermee is de omvang van herstel en het financieel effect binnen redelijke proporties gebleven.

Moties

1. Motie van het lid Slagt-Tichelman over transparantie over samenwerkingsovereenkomsten tussen de overheid en tabaksindustrie¹

U geeft aan dat de Nederlandse overheid zeer terughoudend is met contacten met de tabaksindustrie, om te voorkomen dat de deze industrie invloed kan uitoefenen op het tabaksbeleid. Wanneer contact met de tabaksindustrie noodzakelijk is, wordt dergelijk contact altijd openbaar gemaakt op een centraal punt op de website van de Rijksoverheid². U informeert hiermee over de wijze van uitvoering van de motie.

¹ Kamerstukken II, 2024/25, 36 541, nr. 12.

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2025/01/01/overzicht-contacten-met-tabaksindustrie-2025>

Afgedane moties

Kenmerk

4131027-1083763-VGP

1. *Motie van de leden Krul en Daniëlle Jansen over onderzoek doen naar een verbod op de verkoop van nicotinehoudende producten aan mensen geboren op of na 1 januari 2012³*

U geeft aan dat uw voorganger onderzoek heeft gedaan naar de haalbaarheid van een generatiegebonden verkoopverbod, en dat er juridische en praktische bezwaren zijn waardoor het invoeren van een dergelijke maatregel op dit moment niet mogelijk is. Hiermee doet u de motie af.

2. *Motie van het lid Crijns c.s. over maximaal inzetten op de bestrijding van illegale handel in tabaksproducten⁴*

U geeft aan dat de bestrijding van illegale handel in vapes en tabaksproducten hoge prioriteit heeft. U meldt dat de NVWA in de eerste helft van 2025 200.000 vapes, 70.000 smaakaccessoires en 2.500 nicotinezakjes in beslag heeft genomen, en dat er een onderzoek loopt naar de aard en omvang van de illegale markt. U geeft daarnaast aan dat de Douane, samen met de FIOD, optreedt tegen fraude van tabaksproducten en accijnsfraude via het Combiteam SMOKE. Ook werkt de Douane samen met nationale partners zoals de Politie en NVWA, en op Europees niveau met Europol en OLAF, om tabaksfraude risicogericht te bestrijden via controles aan de buitengrenzen en in het binnenland. Tevens heeft Nederland als eerste EU-lidstaat zelfstandig een vergunningplicht voor tabaksmachines ingevoerd, wat heeft geleid tot het ontmantelen van twee illegale sigarettenfabrieken. Hiermee doet u de motie af.

3. *Motie van het lid Slagt-Tichelman over met Pharos in gesprek gaan over hoe de training voor naleving van het rookbeleid beter ingezet kan worden op scholen⁵*

U geeft aan dat uw ambtsvoorganger in gesprek is gegaan met Pharos over de training voor naleving van het rookvrijbeleid op scholen. Het blijkt dat Pharos inderdaad een goed beoordeelde training had ontwikkeld, maar die werd in de praktijk al een aantal jaar niet meer gegeven. Een zorgorganisatie die gespecialiseerd is in hulp bij stoppen met roken is bereid gevonden de training over te nemen en zal het in dit najaar weer aanbieden. Hiermee doet u de motie af.

4. *Motie van het lid Daniëlle Jansen c.s. over een overzicht van de maatregelen die de staatssecretaris bereid is te nemen om de ambitie van een rookvrije generatie in 2040 te halen⁶*

U geeft aan dat het actieplan tegen vaperen is gelanceerd, dat maatregelen bevat die niet alleen vapes, maar ook alle andere nicotineproducten raken. U licht een aantal van deze maatregelen toe en geeft aan dat hiermee wordt toegewerkt naar een rook- en nicotinevrije generatie in 2040. Hiermee doet u de motie af.

³ Kamerstukken II, 2024/25, 36 594, nr. 4.

⁴ Kamerstukken II, 2024/25, 36 541, nr. 9.

⁵ Kamerstukken II, 2024/25, 36 541, nr. 11.

⁶ Kamerstukken II, 2024/25, 36 600 XVI, nr. 72.

5. *Motie van het lid Sazias c.s. over een klinische behandeling voor rokers die niet kunnen stoppen*⁷

Kenmerk

4131027-1083763-VGP

U biedt het onderzoeksrapport aan naar specialistische verslavingszorg bij het stoppen met roken zoals dat is opgeleverd door Verslavingszorg Noord Nederlands (VNN). VNN heeft in samenwerking met Menzis onderzoek gedaan naar specialistische verslavingszorg voor zwaarverslaafde rokers met een medische indicatie. Uit het onderzoek blijkt dat 44% van de deelnemers na zes maanden gestopt is met roken, ondanks een lange en zware rookgeschiedenis. De inzichten worden gedeeld met het zorgveld om het aanbod voor deze specifieke doelgroep verder te verbeteren. Hiermee doet u de motie af.

6. *Motie van de leden Dobbe en Krul over zich ervoor inzetten om de onlineverkoop van vapes te stoppen*⁸

U geeft aan dat met het Actieplan tegen vapes hieraan wordt voldaan door extra inzet op handhaving, uitbreiding van bevoegdheden voor de NVWA en een verbod op het simpelweg aanbieden van vapes online. Hiermee doet u de motie af.

Afgedane toezeggingen

1. *Tijdens de begrotingsbehandeling van VWS op 24 oktober 2024 is de toezegging gedaan om te inventariseren hoe de handhaving van het rookverbod in het bijzijn van kinderen in de auto gebeurt in andere Europese lidstaten.*

Een aantal landen in Europa heeft een wettelijk rookverbod in de auto met kinderen ingevoerd. Er valt een onderscheid te maken tussen de leeftijd van de aanwezige minderjarigen. Alle landen die hun ervaring hebben gedeeld, geven aan dat het rookverbod in de auto met kinderen moeilijk handhaafbaar is, en dat de wetgeving vooral bedoeld is om te de-normaliseren zodat er minder mensen roken in het bijzijn van hun kind. In de meeste landen wordt er niet of nauwelijks gehandhaafd. In België wordt de wet wel actief gecontroleerd.

2. *Tijdens het commissiedebat Leefstijlpreventie op 24 april jl. is de toezegging gedaan om de Kamer te informeren over de kosten van de telefonische hulplijn op pakjes sigaretten.*

De personele kosten in 2024 waren € 286.000,- voor de gekwalificeerde medewerkers die beschikbaar zijn om per telefoon, chat of e-mail alle hulpvragen op maat te beantwoorden. Daarnaast zijn er productiekosten van € 30.000,- om het gratis telefoonnummer mogelijk te maken en het klantcontactstelsel te onderhouden.

3. *Tijdens het commissiedebat Leefstijlpreventie op 24 april jl. is de toezegging gedaan om de Kamer op korte termijn de financiële paragraaf van het actieplan vapes te sturen.*

⁷ Kamerstukken II, 2018/19, 32 793, nr. 416.

⁸ Kamerstukken II, 2024/25, 36 541, nr. 14.

Onderwerp	2025	2026
Versterking handhaving NVWA	€2.000.000	€3.000.000
Aanvullende activiteiten Trimbos t.b.v. bevorderen stoppen met vaperen	€300.000	
Communicatiecampagne 'Nee tegen vaperen'	€1.743.524	
Onderzoek illegale handel	€100.000	

Kenmerk
4131027-1083763-VGP

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Er is politiek draagvlak voor het tabaksontmoedigingsbeleid.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Er is een groeiend maatschappelijk draagvlak voor het tabaksontmoedigingsbeleid. De handhaving van de NVWA op de besproken onderwerpen roept geen grote maatschappelijke discussies op.

Er leven zorgen over het gebruik van vapes onder jongeren en de overheid wordt veelvuldig bevraagd (al dan niet in de media) hier passende maatregelen voor te nemen.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld

nvt

d. Gevolgen administratieve lasten

nvt

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties

nvt

f. Juridische aspecten haalbaarheid

nvt

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Voorliggende brief is afgestemd met Fin (en zij op hun beurt met de douane) en met de NVWA.

h. Toezeggingen

Bij 3. Kernpunten onder de kopjes *afgedane moties* en *Afgedane toezeggingen* staan de moties en toezeggingen die in voorliggende brief zijn afgedaan.

i. Fraudetoets

nvt

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.